

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИ НА БЪЛГАРСКИЯТЪ НАРОДЪ.

ТУРЦИЯ излъзува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малъкъ. Годишната цѣна за въ имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета вѣль отъ имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Г. Н. Геновича, редактора и издателя на вѣстника. Вѣщници настоятели отговарять за вѣстника. Подписката за спомоществованіята става въ Циградъ-Бейолау, Асмалж-Меджилъ № 23.

ИЗВѢСТІЕ. Умоляватъ са онѣзи отъ нашити настоятели и спомоществователи, които не сѣ ни виѣсли стойността на вѣстниците които прѣмъжтъ, да побързатъ да ни я виѣсѣтъ защото имама голѣма нужда отъ пари.

НАЧЯЛА ЗА ВЪСПИТАНИЕ.

Човѣкъ става сичко или нищо, спорѣдъ възпитаніето, което прѣйма.

Само просвѣщеніето отличава човѣка отъ човѣка.

Човѣкътъ са прѣдставлява на сцената на свѣтътъ, обдаренъ съ различни сили, които, въ своето цѣло не са намиратъ другадъ въ никое отъ сѣществата, които ни сѣ познати. Сичко което той ще може да стане единъ день, ся глѣда въ него като едно семя, което чѣка развиваніето си, както единъ цвѣтъ отъ дѣто ще излѣзе овошката, която, ако обстоятелствата сѣ благоприятни, ще може да достигне озрѣваніето си. Една чѣсть отъ туй развиваніе са извършва въ него както у други органически сѣщества, споредъ непрложни закони на природата, и безъ никоя вѣншна помощ. Тѣлото са уголѣмява, членовети му растѣтъ и ставатъ способни за дѣйствіята. Различни врожденности са възбуждатъ. Чувствата прѣматъ впечатленія отъ вѣншній свѣтъ. Чрезъ една вѣтрѣшна и невидима сила, тѣзи впечатленія са обрѣщатъ на идеи, които раждатъ отъ своя страна чувства на желаніе или на отвращеніе. Разумътъ наченва да дѣйствува, и въ своето даже най испълно развитіе напечатва на човѣкътъ единъ печатъ, който го отличава, и види са като че го направи едно отдѣлно сѣщество посрѣдъ сичкити онѣзи отъ които са обрѣжява.

Дѣлбоката разлика, която разлѣчва човѣкътъ отъ животни, става още по чувствителна чрезъ начинътъ съ който прѣвѣятъ са развива. Човѣкътъ, още отъ минутата на рожденіето си, и прѣзъ много години, има повече отъ сѣка друга тварь нужда отъ чужди помощи. Благовоителното посрѣдствованіе на нѣговити подобни трѣба тогизъ да удовлетворява заради него нагонътъ на животното, и да му дава туй което той ще може единъ день самъ да си промыслева, когато неговити сили достигнатъ на зрѣлостта си. Ако тѣлото на човѣкътъ, тѣзи чѣсть която му е обща съ животни не бѣше прѣдмѣтъ на непрѣстанны грижи, то щѣше да бѣде постоянно изложено на случайности и на смъртъта. Безъ вліаніето на други разумни сѣщества, силити които издигатъ човѣкътъ по горѣ отъ сѣществата, които сѣ лишени отъ разумъ, никога не бихъ придобили този степенъ на усъвършенствуваніе, на който естествено сѣ способни да достигатъ, и първата отъ тѣ-

зи сили, разумътъ, мжно би достигналъ туй твърдо направленіе на което отсѣтствіето е сѣкога единъ недостатъкъ. Безъ собственото изученіе, човѣкътъ бы могълъ, истинна, да придобіе едно количесато познанія чрезъ наблюденіето на вѣншній свѣтъ; нъ той би придобилъ тѣзи познанія твърдѣ медленно, а отъ друга страга ще има сѣкога едно голѣмо число познанія отъ които той ще остава лишень.

Слѣдователно човѣкътъ има нужда отъ възпитаніе и изученіе. Въ най общій смисълъ, отъ тука може да са разумѣ туй което полага човѣкътъ въ сѣстояніе да употрѣблява свободно сичкити сили съ които е обдаренъ, и да си промыслева познанія. Подъ тѣзи точкана зрѣніето, възпитаніето, както и изученіето не са ограничява въ години на дѣтнството и юношеството, нъ то са продължява въ послѣдователнит години, понеже умственити и нѣравственити сили на човѣкътъ сѣ способни за едно непрѣстанны порастваніе. Сѣко обстоятелство въ животътъ, може да са глѣда като че принася единъ видъ възпитаніе за епохата, която ще слѣдва. Никакъ не може да са каже, въ този смисълъ че възпитаніето и изученіето сѣ исклучително дѣло на други човѣци, нити чѣстно, на собствениорѣчни учители. Природата, климатътъ политическото сѣстояніе, обществото, промѣнливостити на животътъ, и много други нѣща, които не зависятъ нити отъ особата, нити отъ тѣзи, които я обрѣжяватъ, упражняватъ по нѣкогажъ върху човѣкътъ едно всесилно вліаніе, и спомагатъ да го възпитаватъ и изучаватъ. И, като едно отеческо провидѣніе управлява, спорѣдъ възрѣніята си, значеніето на сѣка тварь, може да са даде името Божественно възпитаніе или училище на Провидѣніето на участіето, което иматъ въ развиваніето на сѣкиго, обстоятелствата за които говорихме по горѣ, които можатъ да са прѣдставляватъ като случайни.

Въ единъ опрѣдленъ смисълъ, идеята за възпитаніе и изученіе, са ограничява въ най тѣснит граници. Най напрѣжъ, си прѣдставляваме човѣкътъ въ една възрастъ въ която той има нужда отъ помощи и отъ чужди грижи, сирѣчь въ тѣзи на дѣтнството и на юношеството. Безъ съмнѣніе, мжно е да са опрѣдѣли тѣзи възрастъ съ единъ точенъ начинъ. При сичко туй, възпитаніето са глѣда като че са свършва, когато човѣкътъ достига въ епохата на физическата си и нѣравствена зрѣлостъ, когато той придобіе тѣзи самопроизволна дѣятелность, която му са промыслева отъ свободното употрѣбленіе на разумътъ, тогизъ съ една рѣчь, когато той нѣма вече нужда отъ настойничество. Сѣтиѣ, тукъ не са касае за едно дѣйствіе, което са упражнява върху възпитанникътъ

случайно и безъ никакъвъ плащъ; напротивъ касае са за едно вліаніе произведено съ намѣреніе, и съ една рѣшена цѣль, за едно вліаніе, което обрѣжца сичкити сили и сичкити дарби на възпитанникътъ, тѣй щото той да може да имъ придобіе по скоро сѣзнаніето, и да са научи да ги приспособява. Въспитаніето са ограничява да сѣхранява, да улучшява, да развива расположеніята, които възпитанникътъ е прѣль отъ природата. Изученіето, отъ своя страна, клони да го направи да придобіе идеи, познанія, опитность, и търси, съ срѣдството на начяла и методи, да напечатва на силити му най щастливото направленіе.

Начялата спорѣдъ които човѣкътъ трѣба да са изучава сѣ были, въ сѣко врѣме, прѣдмѣтътъ на разсѣжденіята на онѣзи които сѣ разумѣли важността на възпитаніето и изученіето. До колкото народити сѣ направили напрѣдѣци, необходимостта на туй дѣло, нъ сѣврѣменно още и неговата мжнотія, сѣ са по-добрѣ почувствували и по-добрѣ припознали. Начялата на науката на възпитаніето не сѣ можили да бѣдѣтъ най напрѣжъ освѣнь слѣдствіето на опитността. Туй, което можаше да бѣде добро, са е прѣмало като правило. Нъ, колкото повече хората сѣ напрѣдѣжи въ познаніето на човѣшката природа, толкозь по-добрѣ сѣ научили да познаватъ закони на нѣйніятъ вѣтрѣшенъ и вѣншенъ сѣставъ, толкозь по-добрѣ още сѣ сполучили да извлекѣтъ отъ туй само познаніе, направленія за да дадѣтъ на човѣкътъ най згодното обработаніе. Въ туй дѣло, едни сѣ придружили възпитанникътъ чрезъ сичкити степени на неговото природно развиваніе, други като трѣватъ отъ едно общо наблюденіе на човѣшката природа, и слѣдъ като и сѣ испитали развиваніето подъ различнити и лица, сѣ прилѣжявали да расподѣлятъ матеріалнит чѣсти въ единъ систематически рѣдъ. Тѣй са е ставила науката за възпитаніето и за изученіето. Тѣзи двѣ горѣказани методи сѣ ся слѣдвали отъ списатели подобно досто-забѣлѣжителни.

НОВОТО СЪДЕБНО УСТРОЙСТВО ВЪ СТОЛИЦАТА.

Ако въ вещественити нѣща бързината и рѣшеніето често обезпечаватъ сполуката, не е тѣй сѣщо когато са касае за нѣравственити нѣща. Да иска човѣкъ да измѣни вѣтрѣ въ единъ день идеи на единъ народъ то е да прѣслѣдва една утопія. Когато едно прѣобразоаніе са разсѣди необходимо въ постановленіята на единъ народъ, не трѣба освѣнь да са търси най добріятъ начинъ за да са извърши. Въ този случай, да са бърза значи да са сполучи, защото никога не са налага-

тъ на единъ народъ, безрасядно, закони, които му сж съвършено чужди. Скотската сила е безъ противорѣчіе една, нъ доказано е чрезъ многочислени примѣри че когато срѣща едно упорито и постоянно съпротивленіе, тя се изхабява и ослабнува.

Държавни мѣжје, които управляватъ Турція, добръ увѣрени за тѣзи истини, постоянно сж търсили срѣдството за да въведѣтъ, до колкото тѣ сж производатъ, въ нравити на народити, общественити прѣобразованія, които ставатъ необходими отъ сношеніето на мюсюманската цивилизация съ западната цивилизация. Истинна дѣлото емного мѣжко колкото двата елемента за които са работи да са прѣмвратъ сж различни, толкосъ по малко еднообразіето прилича на другородніятъ купъ, който съставлява Отоманската Имперія; нъ не може човѣкъ безъ да не прѣстъпе безпристрастіето, да отрече че до сега една непадѣйна сполука не е увѣчяла постояннити усилия на императорското правителство и че то е достигнало да напечатя на нашити постановленія вървежи по съобразни съ духътъ на вѣкътъ.

Разсѣженіята, които споменахме, трѣбаше естествено да иматъ голѣма тяжесть колкото са тича до прѣобразованіята, които предлѣжи да са въведѣтъ въ сѣдебніятъ рѣдъ. Мюсюманското законодѣтелство, благодареніе на безкрайнити трудове на единъ дългъ рѣдъ отъ дълбоки законовѣщи, е толкосъ богато щото мѣжко бихме го намѣрили лишено отъ която и да е точка на правото. За зла честь, тѣзи трудове, натрупани безъ рѣдъ нити метода, сж пристѣпни само за тѣзи човѣци, които сж обдарени съ обширна многоученность; отъ друга страна тѣхното приспособленіе е подчинено на едно сѣдопроизводство, което, споредъ сегашното състояние на общественити сношенія може да са опрѣдѣли за недѣйствително. Правителството трѣбаше непрѣменно да мисли да излѣкува неудобствата отъ едно състояние на работити, което врѣмето и развратеніето бѣхъ направили неизвѣстно. За това то учреди нови сѣдилища, които иматъ едно сѣдопроизводство приспособено на нуждити на врѣмето, и прогласи закони, които сѣби може да разбира. Въ туй мѣжко прѣдпріятіе императорското правителство е прилѣжвало най много да позволи на въведенити преобразуванія, да земѣтъ полегка легка корени и да влѣзѣтъ неушотимо въ нравити на населеніята. Тѣзи цѣль са постигна, и онѣзи които не сж заслѣпени отъ единъ духъ на систематическо укореніе ще съгласятъ съ насъ че сѣдилищата отъ първа инстанція и апелативнити, които сж устроени или въ вилаетити или въ столицата, служатъ въобще съ доста редовность.

Отъ врѣмето на учрежденіето на високіятъ правосѣденъ дворъ, нуждата на едно сѣдебно събрѣдоточеніе сж живо налагаше. Девдетъ паша, презъ своето министерство бѣше са опиталъ да подчини на едно единственно управление сичката сѣдебна администрація на имперіята. Той бѣше несполучилъ като нѣмалъ, спорѣдъ както казватъ, лично влѣжаніе за да побѣди съпротивленіето на лица високо положени и прямо интересувани въ въпросътъ. При сичко туй, той има способността да състави единъ апелативенъ дворъ въ гражданскити работи, който при сичкото си непра-

вилно положеніе, принесе голѣма полза и послужи на значителна точка на широкити прѣобразованія, които сж прѣдпріѣхъ подъ министерството на Мустафа Фазилъ паша които ний ще скратимъ съ сичкото вниманіе за което сж достойни.

Чрезъ една твърдѣ чужда неправилность, сѣдебното устройство на областити са намира въ по добри условия отъ колкото туй на столицата. Както е доказано въ заблѣжителніятъ и скратенъ рапортъ, който служи за изложеніе на причинити на новіятъ законъ върху сѣдебното устройство на столицата, вилаетити прѣтѣжватъ, отъ много години вѣкъ отъ търговското сѣдебство, граждански и криминални сѣдилища способни да сѣдятъ почти сѣкакви давин; додѣто столицата нѣмаосвѣнъ прости полицейски сѣдилища, на които надлѣжността не са простира отвѣдъ приспособеніето на наказателніятъ кодексъ. Освѣнъ това, правосѣдіето расподѣлено между министерствата на високіятъ дворъ, на прѣдпріятелнити работи, на полиціята, на финанцити, на търговіята и най послѣ шеріятъ и прѣфектурата, е паднало въ едно неизражимо смѣщеніе, по сѣдствіе на не добръ опрѣдѣленити и често противорѣчиви надлѣжности на тѣзи различни клонове на администраціята. Тѣх не рѣдко глѣдаме единъ процесъ да са сѣди въ сѣщото врѣме въ двѣ или три сѣдилища. Истинна е че високіятъ правосѣденъ дворъ служи до една мѣрка за распорядителъ въ този хаосъ и прѣдпазва отъ обидя много интереси, нъ не е пакъ по малко вѣрно че злоупотрѣбеніята иматъ свободно теченіе и са вършатъ твърдѣ много.

(Слѣвуа.)

ПОВОДЪ.

За избираніето на потрѣбниты епархійски мѣрски представители за разисканіето и одобреніето на общыятъ Ексархійскій Уставъ.

1. Съ позволеніе на Императорското Правителство смѣсенный съвѣтъ, опредѣленный да сочини начертаніе за общыятъ ексархійскій Уставъ, ще пише окръжно писмо до церковното настоятелство първенствующаго града на всякъ Епархія, ведно съ священноначалникътъ ѝ, ако има тамъ такъвъ, да са погряжатъ и да предстоятъ, колко по-скоро можатъ, за да са съставивъ първенствующиятъ той градъ съборъ, отъ всити долуопрѣдѣляеми избиратели за избираніе на потрѣбниты отъ всяка епархія мѣрски прѣдставители и да ги испратятъ въ Цариградъ до деньтъ, който ще се назначи въ рѣченото писмо за бѣдщиятъ тогазъ общый ексархійскій съборъ, който ще да разиска и одобри начертаніето на рѣченыйтъ общый Уставъ.

За опрѣдѣленити на одрискѣхъ епархія страни, рѣченото окръжно писмо ще са проводи до Сливенското церковно настоятелство; а оня, за които сж са зели отъ Месемврийскѣхъ, Анхіяскѣхъ и Созупольскѣхъ епархій, до Бугразското церковно настоятелство.

2. Щомъ прѣмне това окръжно писмо рѣченото на епархіяхъ церковно настоятелство, отъ една страна ще състави каталогъ (тефтеръ) отъ подгласни избиратели за казѣхъ, на която той градъ е първенствующий, а отъ другъ, ще пише и до церковното настоятелство на първенствующиятъ градъ на всякъ другъ казѣ

отъ нея епархія, за да състави и той подобенъ каталогъ отъ подгласни избиратели за нея казѣ.

3. Тив каталози ще объемватъ по двѣ имена за всяко едно отъ по-знамениты градища и села на казѣхъ зеты измежду по-отличны и по способны жители, християны православны, клирици или мѣряне, поданици Отоманскому царству, и възрастны поне на тридесять години.

4. Каталогътъ на тия имена, като подкише и съ церковныятъ печатъ запечатя, церковното настоятелство на първенствующиятъ градъ на всякъ казѣ ще го проводи до християнскыте членови на старѣйшиниятъ (ихтиръ-меджлиси) на всякъ общинѣ въ сѣщѣхъ казѣ, съ призованіе да се съберѣтъ скоро на засѣданіе подъ прѣдсѣдателството на священникътъ, който е при нея, и да избирѣтъ съ тайно гласоподаваніе и съ пълно вышегласіе три отъ заблѣжениты въ каталогътъ имена, които бы за по-способны и по-разумны разсѣдили, и, като направятъ изложеніе за избираніето, да го подпишатъ, и съ мухтарскій печатъ запечативше, да го испратятъ до церковното настоятелство въ първенствующиятъ градъ на казѣхъ.

5. Като прѣмне избирателныты тия писма на общиниты, рѣченото настоятелство са събира той-часть на засѣданіе при присѣтствіето и на тамошнѣхъ старѣйшинѣ, която и нарочно призовава; ако ли има повече старѣйшини въ градътъ при присѣтствіето на християнскыте членови на вси тия старѣйшини. И тѣй щомъ почне засѣданіето, церковното настоятелство прочита едно по едно сичкыте речены избирателны писма, и заблѣжва отдѣлно всяко въ тѣхъ избрано имя. А послѣ като преброи общиниты при които всяко отъ тѣхъ са е избрало, проглашава като законны избиратели за сичкѣхъ казѣ оныя три имена, които при по многого отъ тѣхъ сж зели бѣли мониста. За таковыятъ на гласовыты отборъ съчинява са тогава изложеніе, което подписва Настоятелството, както и присѣтствувавшата старѣйшина, и като го запечатя съ церковныятъ и съ мухтарскыятъ печатъ, праща го до церковното настоятелство на първенствующиятъ епархійскій градъ, наедно съ избирателныты писма на общинскыте старѣйшини за доказателство че рѣдовно е станѣлъ отборътъ на гласовыты, а въ тоже врѣме дава за това, съ званічно свое писмо, извѣстіе и на избраныты избиратели на казѣхъ.

6. Реченото церковно настоятелство на първенствующиятъ епархійскій градъ, щомъ получи отборныты и избирателныты писма отъ всякъ казѣ, призовава избраныты избиратели да са съберѣтъ въ недѣля, която ще имъ опрѣдѣли, на съборъ за да изберѣтъ потрѣбниты представители на епархіяхъ.

7. Той-зи Съборъ подъ прѣдсѣдателството на Архіереятъ, или, въ негово отсѣтствіе, на архіерейскыятъ намѣстникъ, прочита избирателныты писма на избраныты избиратели, и, като ги намѣри рѣдовны, ако присѣтствуватъ вси или поне триты четвѣртины отъ рѣдовно избраныты, пристѣпва той-часть на избирателното дѣло; ако ли не, отлага го за на другъ урѣченъ день, призовава же чрезъ церковното настоятелство отсѣтствующыты да са намѣрятъ непрѣмѣнно въ урѣченыйтъ день. Него день, впрочемъ, колкото избиратели,

присъствуватъ, съ толкови съборътъ прави избираніето както слѣдува :

8. Всякий отъ избирателиты предлага, ако ще, едного подгласнаго (кандидата) представителя, имѣющаго назначены въ третиятъ членъ качества, измежду или въ епархїятъ или въ Цариградъ, или и друга гдѣ пребывающы, вси обаче отъ епархїятъ произходящы Българи, христїяны православны, были клирици и миряне.

9. Като са тѣй опредѣлятъ подгласныты на число поне три пжти по-гольмо отъ числото на потребныты прѣдставители, става върху всякъ единъ отъ тѣхъ тайно гласоподаніе чрезъ бѣли и черны моннста, и който отъ тѣхъ добры пълно вышегласіе, то есть повече отъ половинятъ на бѣлыты моннста, той ся прогласава избранъ; ако ли повече отъ потребното число сж добыли пълно вышегласіе, който измежду нихъ има повече гласовы отъ гласоподавшыты, той ся прогласава избранъ отъ цѣлыятъ съборъ за прѣдставитель на всичкитъ епархїя.

10. Соразмѣрно съ множеството на христїяныты по всякъ епархїя ще са избржтъ отъ епархїиты Русчущкж, Варненскж, (съ казятъ Провадїя), Прѣславскж, Нишавскж, Велескж, Ловчанскж, Врачанскж, Сливнянскж, (съ казиты Сливенъ, Ямболъ, Кжжхль-агачъ и Карнабатъ), и Бургасъ (съ казиты Айтосъ, Месембрія, Анхїалъ и Созополь), по единъ прѣдставитель; а отъ епархїиты Силнстренскж, Видинскж, Нишкж, Софїйскж, Кюстендилскж, Самоковскж и Пловдивскж, по двама; а отъ Търновскжтж четири.

11. За избраніето, щомъ ся свърши, съчинява ся той чясъ изложение въ церковнжтж кодикж, и са подписва отъ избирателиты. Съчиняватъ ся и ся подписватъ отъ истыты и други двѣ подобни изложения въ особенны книги, гдѣто подписыты имъ са потвърдяватъ съ подписътъ на членовыты на тамошното церковно настоятелство и съ церковнжтж печать, и едната отъ тыя книги ся праща за отговоръ до смѣсеннжтж свѣтъ въ Цариградъ; а другата до избраныты прѣдставители на епархїятъ, за да пойджтъ съ тѣхъ наедно съврѣме на Цариградъ, за да присъствуватъ во общнжтж съборъ, споредъ 1-нжтж членъ на този уставъ.

12. Той-зи съборъ ще ся събере и щрабноты съ настояніето и съдѣйствието на реченнжтж смѣсенъ свѣтъ, който и устава отъ съборътъ одобреннаго, ще предложн съ свое прошеніе на Высокжтж Портъ за потвърженіе.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

МУСТАФА ПАША 10 октомврія. Между поместениты до сега въ народниты ни вѣстннщн дописки, за градеца ни съвѣмъ или твърдѣ рѣдко съмъ срѣшнвалъ нѣкои; за това като желая много, што и той да са яви прѣдъ свѣтътъ, хващамъ днѣсь перото за да направя и азъ что годъ едно малко описаніе за него, както и да ви ява въ кратце състояніето на общеполезннты му завѣденїя и други пѣкои нѣща.

Нашнжтж градецъ брн 7,000 жители, отъ които като извадимъ 200 турци, 21 | 2 погрчченн Българи и 3 цнцаря, остатокътъ остава чисти Българи, отъ които повечето са занимаватъ съ земледеліе. Този прочютъ по мѣстоположеніето си градецъ, дѣли са на три голѣми махала, а именно: на Канакж махлеси, Баснджрѣ и Гебранъ махлеси: първиты двѣ сж съединени, иматъ една черква съ четири добри и народни священнщн, едно женско и едно мъжко училище съ единъ главенъ и два взаимни учителя; нѣ това училище тая година никакъвъ успѣхъ не показа по причина на

главнїя учитель, който слѣдъ като са съгласн начна често да оставя градеца ни и рѣдко да са завржца въ него. И най съине това нѣгово нѣмареніе стчая ученищнты, които са распрѣснахж по различнн художества. Когато дойде отрѣденнїй дѣнь за испнтъ, незная пакъ гдѣ са дѣлаи ходи колкото 15 дни после пакъ са заврїа. И за много да ви писвалъ за казанїетъ учитель; нѣ за дане дотѣкнн на читателнты да четжтъ учительскн расправн то ся обрѣщамъ къмъ читалището. Това свѣто зданіе неможъ ни да укоря ни пакъ да похваля, защото когато са утвори, то са посѣщаваше съ голѣма рѣвноств и съ доста голѣмо число човѣци, нѣ сега незная да ли по причина на работнты съ които са занимаватъ хората ни по тїя дни, или по другж пѣкою причина, елва дохождатъ половнната отъ прѣждннты му посѣтнтелн, нѣ вѣрвамъ да са полновн пакъ прѣдното нѣмъ горѣшно желаніе. Иматъ си и още община за която по настоящему нѣмамъ нищо да кажж; нѣ оставамъ за другъ пжтъ. Нѣка дойдемъ сега на третия т. е. Гебранската махала. Въ нея, Г-не Редакторе, ако испнта човѣкъ добръ неще намѣри друго освѣнъ несъгласїя и раздоръ. Причината на всичкиты размнрнцы въ казаннжтж махала сж нѣколко цнцаре прншнлнцы и много други Българи които са грѣшолжтъ; тя има една черквж, която ако и да брн 12 годннн отъ какъ ся е направїла, при все това още не е доплатена поради несъгласїята нѣмъ; а поптѣ нѣмъ е фанатїотска отхрана, гдѣто неможе да бжде и чуѣа ся какъ още не му даватъ двѣте пари за да не мжрн отечеството нн. Училище иматъ едно съ едно отъ новжта мода даскалчѣта, нашѣто, когато върви корори са, безъ да знае нѣщо, само въ черковж да рѣвѣ хж! азъ забравнхъ, то даскалчѣ ся гордѣнъ защото знай да псалтува и да си прѣвнрава м... гласъ. Прощавайте нн, Г-не Редакторе, гдѣто употребнхъ нѣколко рѣчн, защото азъ съмъ единъ такъвъ писачъ, чтого казвамъ все правото безъ да лжжа. Щахъ да ви пишя нѣщо и за атннскиты нн докторн, нѣ понеже статїйката ми са угольми малко, то оставамъ за другъ пжтъ да говоря за тѣзи шарлатанн.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКИ ДЕПЕШИ отъ полето на войната.

Марсїлїя 29 октомврія. — Прусскн са побѣднх между Безансонъ и Монтбелїаръ. Тѣ отвѣдохж поднрѣ съ петдесетъ и три коля съ ранени. Тѣ иматъ 1,200 души убиты. — Прусскн са поблбно побѣднх въ Формн (?) на Севѣрѣ.

Марсїлїя 30. — Едно прогласеніе отъ Гамбетта извѣства че Мецъ са прѣдалъ. Базенъ прѣдалъ на непрїятельтъ 120,000 солдати, 20,000 ранени, пушкнты, знамнты и топоветн на Мецъ.

(Францужскн новннн.) Туръ 24 — Чрезъ декретъ, въ снчкнты департаментн въ военнн състояніе, военннжтж комитетъ ще може да изнскува испразненанїето или нстрѣбванїето на конїетн, обнбнщнцы и принаслнты, които молжтъ да служжтъ на непрїятельтъ. Чрезъ единъ други декретъ, прѣзъ снчкото траїніе на во ната, министрѣтъ на войната може да спрѣ пжтуванїето по снчкнты желѣзны пжтнща ако военннты обстоятелства го нзискать.

Туръ 28 — Увѣржвжтъ че Г. Тнєръ прнѣлъ пруското пжтно тескере и че ще трнгне днѣсь за Парнжъ. — Ннѣ прнѣхмѣ съ нарочнть курнєрѣ отъ Везулъ съ дата отъ 26 новннната че непрїятельтъ испразннлъ Везулъ сутрнннтя и са отправнлъ на западъ къмъ Веврѣ и Сей.

(Прусскн новннн.) Берлннъ 27 — Царнцата Августа прнѣ въ Хомбургъ слѣдующата депеша:

Версїлїя 27 — Днѣсь по пландѣ войската на Базена и тврѣнннты на Мецъ са прѣдалоха. Ннѣ хваналоха 150,000 плннннка освѣнъ 20,000 ранени и болнн. Днѣсь по пландѣ войската и гарнзонътъ ще сложжтъ долу оржжїята. Туй прнключеніе е едно отъ най важннты прѣзъ този мѣсяцъ, благодареніе на Провндїїето. — Гулїелмъ.

Туръ 29 — Единъ декретъ съ дата отъ 27 опрѣдѣлж генерала Мншела команданннтъ на нсточната страна на мѣстото на генерала Камбрїела. — Единъ други декретъ казва че сжженїето на полннческнты прѣстжлїенїя и на прѣстжлїенїята на печатѣтъ надѣжнн нсклучнтельно на закѣтннты сждннщн.

(Францужскн новннн.) Туръ 30 — Едно прогласеніе отъ Гамбетта казва: — Генеральтъ върху когото Францїя смѣташе, даже слѣдъ Мекси-

канската работа отнесе на заплашенното отечество повече отъ сто хнлїады защитнщн.

« Базенъ направн прѣдательство, той стана дѣецѣтъ на човѣкѣтъ на Седанъ, съучастннкъ на завладѣтельтъ, и въ прѣзрѣнїето на честьта на войската, която управлїаване, той прѣдаде, безъ даже да опнта единъ краенъ подвнжъ, сто хнлїады ратнннка, двадесетъ хнлїады ранени, пушкнты, топове, знамн, и най-снлнната тврѣннн на Францїя; едно такъвозъ злодѣянїе е по-горѣ отъ наказанїята на правосждїето. »

Г. Гамбетта свѣршва като казва: « Нѣка черннмъ въ самата крайностъ на нашнты нещастїя утврденїето на нашнтя нѣравнственностъ и на нашето полннческо и общественно мжжество. Ннѣ сме готовн за послѣдннты жртвн, срѣщу непрїятелнты, на които снчко благопрнстѣства. Ннѣ са кѣлнемъ че ннкога нѣма да са прѣдаемъ додѣто остане единъ прѣстѣ отъ нашнтя священна зема подъ нашнты обуца. Ннѣ тврдо ще упорѣствуваме подъ славннты знамн на революцїята; нашнтя страна е страната на правдата и на правото; нѣка са не оставнмѣ ннты да нзнемошѣемъ ннты да ослабнмѣмъ; нѣ нѣка докажемъ чрезъ дѣлата сн, че ннѣ нскаме и че ннѣ можнмъ да държнмъ отъ самн себѣ сн честьта сн, независнмостѣта сн, цѣлостѣта сн и снчко опун което прави отечеството свободно. Да живѣе Францїя! Да живѣе републиката една и нераздѣлнма! »

Марсїлїя 31 — Днѣсь стана тукъ голѣмо патрїотнческо заявленїе по случїя на предаванїето на Мецъ. Скрѣбѣта, печалѣта е обща.

Туръ 31 — Мониторѣтъ обнарлдва многочнсленнны депешн отпавренн на пѣлномошнческото на правнтелството отъ управнтелн и подуправнтелн, които еднодушно нзражжвжтъ негодованїето, което предаванїето на Мецъ прелнзвнка и енергнческото рѣшенїе на жителнты да упорѣствуватъ на тжзи псувнн за спасенїето и честьта на Францїя.

Туръ 31 — Една званнчна пруска депеша отъ Версїлїя съ дата отъ днѣсь казва че Францужнты нзгоннлн Германцнты отъ Буржѣ и го заннмалн съ голѣмн снлн. Версїлїскнжтж вѣстннкъ нзново прѣказва че посѣщенїето на Г. Тнєра не ще окончїе на ннкакво слѣдствїе. — Незавнснмостѣта на Мозелъ, която са обнарлдалн въ Мецъ, въ минутата на влнзанїето на Германцнты, нзлага съ единъ точенъ начннть обстоятелствата, които прѣдпедѣствувалн предаванїето на този градъ. Ясно са разумѣва че обнждената войска недостойно ся нзмамнла отъ начлнннщнты сн които, когато нѣмъ нскала да отворятъ съ сѣко срѣдство едннъ нжтъ, тѣ н обншавалн че ще може незабавно да нзлѣзе неповрѣдена съ военннты честн. Послѣ тѣзи начлннщн показалн цѣла Францїя като нзложена на безначлїето, Парнжъ, Лїонъ, Марсїлїя, Гулуза въ междубоснбна война, и Руенъ и Хаврѣ че нскатъ помощѣта на Прусскнты; тѣ прлдължжвалн тѣй до минутата въ която обявлн че снчко сжкждѣвало и че было невѣзможно да са прндобнжтъ други условїя освѣнъ предаванїето както въ Седанъ.

Белгїйската независнмостъ казва че нѣма вече съмнѣнїе какво Гамбетта е ималъ право да вика че дѣлото на Базена е прѣдательство и че снчкнты жители на Мецъ, зрнтелн на тжзи комедїя, сж сжделн тжй, като са поздравявалн Базена съ разгнѣвенн выкове.

Лондра 1 Ноемврія. — Г. Тнєръ прѣстнгналъ въ недѣля въ Версїлїя и незабавно трнгналъ за Парнжъ. Императрнца Евгенїя и маршалъ Базенъ прнстнгналн въ Внлхелмшохе.

(Френскн новннн.) Туръ 1. — Г. Гамбетта въ едно прогласенїе къмъ войската казва: « Солдаты! вїй са предадохте нѣ не са обезчестнлте; сега, освободенн отъ недостойнн начлннщн, готовн ли сте подъ начлннщн, които сж достлннн за вашето довѣрїе, да отмжстнте псувннята? На парѣжъ! Бїйте ся за спасенїето на отечеството, за огннщната сн, фамнлнты сн, за Францїя, майка ви, която е предадена на яростнты на едннъ непреклонншъ непрїятель! Азъ ви призовавамъ да сн отмжстнте за честьта сн, която е честьта на Францїи. Вашнты братнты отъ войската на Рейлѣ вече протѣстувалж прлтивъ ннчтожното злодѣянїе и нзмжкнахж съ честь ржцѣтн сн отъ проклѣтото прѣдаванїе. Възвѣрнѣте побѣдата нѣ знатѣ да вършнте републиканскнты добродѣтелн: почитанїето на днщнплнната, дѣятелностѣта на животѣтъ, и прѣзренїето на смъртѣта. Назначенїята на страната сж на васъ повѣрени. »

Туръ 1— Новини отъ Паоижъ съ дата ютъ 29 извѣствяватъ че Прусскити положенія въ Бурже сж са отнели следъ единъ силенъ бой; Французити ги укрѣпили и занимали още Оранци.

Туръ 1— Оставката на Г. Г. Ескирозъ и Делпечъ са прѣв. Г. Алфонсъ са опрѣдели дѣецъ и управитель на устіята на Рона съ пълни граждански и военни власти.

(Белгійски новини.) Брюкселъ 1— Брюкселскій отзивъ казва че « лица, които приближили до отпрѣднати постове, на Мецъ за да влѣзжтъ въ градътъ са причѣдали да са повържжтъ назадъ бържескомъ; Германскити войски, които вече были тръгнали за новити си назначени положенія, са повърнали на ветхити си станове; увѣржаватъ че войската на Базена или поне гарнизонътъ на твърдината са отрѣкълъ да припознае предаваніето и изново са бълъ въ недѣля.» Белгійската независимостъ обнародва едно писмо отъ Генерала Бояра въ което той казва «отъ гладъ са предадохме.»

(Германски новини.) Каселъ 31— Базенъ и свитата му престижнахъ тука. Два военни корпуза ще придружжтъ Францушкити военни пленници отъ Мецъ въ Германия и двата други ще отиджтъ въ Парижъ.

Лондра 2— Съставкжтъ на Конта Парижкити и дука дьо Шомборъ въ материкътъ е опроверганъ. — Мостътъ отъ Стразбургъ до Келъ са поправилъ. Дѣйствиата на обсадата противъ Новіятъ Бризачъ са наченали. Папата испрати една нота до посланниците си въ която са оплаква за занимаеніето на Кариналъ и показва че е принуденъ да излѣзе скоро отъ Римъ.

(Прусски новини.) Версайлъ 31 окт.— Званично. Князьтъ Фредерикъ — Каролъ извѣства че въ Мецъ 53 знами ни са връжкли. — Г. Тьеръ са завърна тука днесъ отъ Парижъ. При това нѣма нищо нове предъ Парижъ. Отпрѣдната гвардія на Корпузътъ Верлеръ намѣри непріятелскити войски въ околностити на Грай и ги побѣди по сичкити точки като хвана плѣнници 15 офицери и 500 солдати.

Версайлъ 1 Ноември.— Загубити на второто отдѣленіе отъ гвардата въ бытката отъ 30, бѣжж 34 офицери и 445 солдати. Твърдината на Монъ-Валерианъ на 31 вечеръта и тѣзи сутра хвърли многочисленни топове нѣ не причини никакви поврѣди на нашити войски.

Лондра 3— Увѣржаватъ че Г. Бизмаркъ предложилъ едно премиріе отъ 25 дена съ условіе да са удържи статукото, за да можжтъ да станатъ общити избиранія въ Франция.

ПОЛИТИЧЕСКИ НОВИНИ.

— Ній сме сѣкога мислили че платоническото посрѣдствованіе на силити въ полза на мирътъ не ще окончые на никакъвъ резултатъ; и до сега дѣлата ни сж отдали право. Много са говори за дипломатическото дѣйствіе на Руссія: спорѣдъ едни, тѣзи сила питаяла на пріятелски чувства за напрѣдѣтити на Прусія; спорѣдъ други, едно тайно съгласіе сжществувало между нея и царя Гуліелма: най много въ Виенна тѣзи двѣ мнѣнія сж распрѣснати. Една кореспонденція отъ Берлинъ, която намираме въ Новіятъ свободенъ печятъ дожда да потвърдява първото отъ тѣзи мнѣнія. Ній извличяме отъ нея слѣдующити отломъци:

« Знаино е днесъ че не е едно расположеніе на Бизмарка, което окжснжава бомбардираніето на Парижъ; знаино е че не е великодушіето на царя, което го подбудилъ да пріѣме съвѣтътъ на голѣміятъ канцелеринъ. Бизмаркъ са двоуми по причина на притесненіето на силити, между които дѣятелніятъ елементъ е Руссія.

Праведно са потвърдява че въ Сентъ-Петербуржскіятъ дворъ, само царьтъ е искренніятъ пріятель на Пруссія: другити сж распалени отъ желаніето да са мѣржтъ съ Германия, и отъ туй нерасположеніе на духовети са раждатъ интригити, които иматъ за цѣль да недопуснатъ на Германия да събере плодътъ на побѣдити си. Въ Сентъ-

Петербуржъ изволяватъ штоо Франция да заплати едно военно убезврѣженіе, нѣ сж противни на сѣко земно намаленіе. Едно голѣмо раздраженіе владѣе въ главніятъ квартиръ противъ Руссія. Не е нужно да казваме че Бизмаркъ не е откжсналъ нити една запитая отъ программата си, и войната, толкось побѣдоносна за нашити оржжіа не ще са свѣрши безъ присѣдиненіето на Алзасъ и Лорренъ. Приказва са че старіятъ мѣлчяливъ Мелтке ималъ, за бомбардираніето, една силна распрія съ бжбривіятъ Бизмарка, и че Молтке принесълъ оставката си. Бизмаркъ прѣдложилъ за причина дипломатическото положеніе, като казълъ че прѣди да са отиде на крайнити мѣрки, трѣба да са истощатъ сичкити срѣдства за да има отъ страната си приличностити както ги има прѣзъ сичкити фази на тѣзи война.»

Отъ друга страна, много хора въ Виенна вѣрватъ че Пруссія и Руссія са съставили тайно единъ проектъ за сподѣленіе, който обѣмалъ Горній Дунавъ до Босфора. Пруссія щѣла да благопріятствува на намѣреніята на Руссія въ размѣна на неутралностъта на тѣзи сила, която позволи на Пруссія да распростири границити си. Както и да е, вѣроятно е че Руссія, кагато доде минутата, ще иска да извлѣче полза отъ положеніето.

— Распушаніето на италіанската камара са рѣшило, и свикваніето са опрѣдѣлило за 20 ноември. Министърътъ на войната распусналъ класътъ отъ първата категория на 1842. На 30 октомври едно землетресеніе въ Равена причинило нѣкои поврѣди. Едно силно землетресеніе са усѣтило въ Флоренція още. — Дукътъ Аостъ пристигналъ въ Флоренція.

— Една телеграфическа депеша отъ Флоренція извѣства че Дукътъ Аостъ рѣшително пріималъ испанската курона, ако гласоподаваніето докаже че таквасъ е волята на народътъ. Кортесити ще са занимаатъ съ тѣзи кандидатура.

— Отваряніето на кортесити въ Испанія щѣло да стане на 31 октомври (н. к.) лѣвицата щѣла вѣроятно да прѣдстави единъ проектъ за критикуваніе противъ правителството. — Увѣржаватъ че кандидатурата на Дукътъ Аоста щѣла званично да са прѣдстави въ теченіето на седмицата. Министърътъ на севѣрна Германия въ Мадридъ обявилъ че прускіятъ царъ ще припознае волно рѣшеніята на Испанія относительно за тѣзи кандидатура.

— Конференціята, която е свикана въ Вашингтонъ за да установи единъ постоянъ миръ между Испанія и Хили са събрала на 30 октомври. (н. к.)

— Прочитами въ Морженпостъ. Колкото за прѣговорити, които са отнасятъ на германскіятъ въпросъ, види са че Баварія искала серіозно да придобіе въ южна Германия едно владѣтелно положеніе подобно на туй което Пруссія занимава въ севѣрната конфедерация. Прѣдложеніето, което са направило отъ страната на Пруссія да са запази за началникътъ на конфедерацията върховното управление на баварскити войски, са отхвърлило въ Мюнхенъ, по причина на равната способностъ на Баварія въ военното искусство. Напротивъ Вюртембергъ и голѣмото баденско княжество никакъ не са показватъ расположени да даджтъ на Баварія едно прѣдолително положеніе въ Южна Германия.

— Прочитами въ Отографикъ Космополитенъ: Ако и депешити отъ Сентъ-Петербургъ да опровергаватъ распрѣснатата новина че сичкити распуснати руски солдати са повикали подъ знамити и че Руссія са занимава съ въоржженія, нашето мнѣніе е основано върху свѣдѣніята отъ нашити кореспонденти, които изново увѣржаватъ че Руссія зема серіозни мѣрки и не губи врѣме.

— Генералъ Вердеръ, воененъ пруски чиновникъ, тръгналъ отъ Сентъ-Петербургъ съ едно писмо отъ рускіятъ императоръ до прускіятъ царъ.

— Прочитами въ Пополо Италиано: Мащини ще отиде въ Туръ; казватъ че той билъ натоваренъ отъ французкото правителство да посрѣдствува при народнити дружества въ Англія за бързото испращаніе на помощи.

— Дайли телеграфъ потвърдява слухътъ за пруски договаранія съ императрицата, за да са завърше въ Франция като намѣстница, за да може въ името на едно законно правителство, да потвърди мирътъ, който би могълъ да са склучи. Истіятъ вѣстникъ прилага че императрицата вѣроятно ходила въ Версайлъ.

— Казватъ че Вашингтонскіятъ кабинетъ испратилъ едно окржжно писмо до дѣйцити си въ Европа, съ което имъ заповѣдалъ да са придружжтъ на сѣва постѣпка, която би са направила отъ силити въ полза на възстановленіето на мирътъ.

— Една телеграфическа депеша отъ Флоренція съ дата отъ 4 ноември (н. к.) извѣства че камарата са распуснати; новити избиранія щѣли да станатъ на 20 ноември и отваряніето на камарата на 5 декември (н. к.). Министерското изложеніе казва че дѣлото на камарата щѣло да са състои особно да са урѣди въпросътъ на папството и да са преобрази администрацията.

— Ній намираме въ Белгійската независимостъ една кореспонденція отъ Лондра, която хвърля една голѣма свѣтлина върху интригити на марешала Базена и на неговіятъ адютантъ прѣзъ послѣднити тѣзи дни. Ето речената кореспонденція:

Види са че Белгійската независимостъ е имала право като извѣства сжще ствуваніето на една нова бонапартистка интрига, както и наклонностъта на побѣдителътъ да договаря за миръ съ представителити на династіята. Князь Наполеонъ престигна въ Лондра и докторъ Конно са проводи тука отъ Вилхелмшохе. Този послѣдніятъ са срѣсна съ Генерала Бояра и Императрицата въ Шизлехирстъ. Сѣкога са говори че Германцити искали да наложатъ най умѣреннити условія на Франция, ако Императорскіятъ князь, заобиколенъ отъ едно народно намѣстничество, са прогласеше Императоръ на Французити. Надѣватъ са че ще са придобіе едно вишегласіе за тѣзи мѣрка въ бжджето народно събрание. Въ нѣкои дипломатически кръгове прилагатъ че голѣмити сили никакъ не са показвали противни на една подобна мѣрка. Ако тѣзи интриги са откриятъ, Г. Тьеръ мжчно ще земе сѣзволеніето на Парижъ за предложеніето отъ неутралнити сили премиріе.

— Новини отъ Одеса извѣстважтъ, че английскіятъ консулъ въ този градъ са повикалъ въ Виенна отъ английскіятъ посланникъ за да направи едно устно и достоверно изложеніе върху естество на въоржженіята въ Русія.

— Извѣствяватъ отъ Берлинъ че нови заповѣди са декретирани отъ министерството на войната въ Русія върху бързото свикваніе на распуснатити войски. Съвѣтътъ на болницити приготвилъ нови устави върху управленіето на здравственното военно отдѣленіе въ време на война.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

— Послѣднити французски депеши извѣствяватъ че на 31 октомври едно възбунтуваніе станало въ Парижъ прѣдъ градскіятъ отель, гдѣто членовети на правителството и нѣкои отъ общенародното спасеніе и тѣзи на общината са затворили за нѣколко часа. Надвечеръ 106-ий полкъ отъ народната гвардія истѣргнжлъ отъ ржцѣти на бунтовницити, Трошя, Араго и Жула Фавра. Послѣ многочисленна войска подъ управленіето на Жуль Ферри испразднила градскіятъ отель и положила край на безпорядкътъ, който са види че са прѣдизвикалъ отъ партизани на общината и противници на премиріето. Парижъ бълъ спокоенъ на 1-ий Ноември.